

COVID-19 Sürecinde Okul Öncesi Çocukların Sosyal ve Duygusal Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi*

Hülya GÜLAY OGELMAN^a

Hatice ERTEN SARIKAYA^b

Hande GÜNGÖR^c

Özet

Gelişim, kalıtım ile çevrenin etkileşimi doğrultusunda devamlılığını sağlar. Çevreden gelebilecek tüm değişimlerin (olumlu-olumsuz), gelişimi etkileyeceği söylenebilir. Günümüzde yaşanan COVID 19 pandemisi yaklaşık iki yıldır sıklıkla dile getirilen çevresel etkilerdendir. Bu araştırmada, pandemi kısıtlamalarının büyük bir bölümü kaldırılmış olsa da halen devam eden COVID 19 sürecinde 36-60 ay çocukların sosyal ve duygusal yeterliliklerinin değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Yöntem olarak ilişkisel tarama modelinden yararlanılmıştır. Örneklem grubunda, Denizli ili Pamukkale ilçesinde bağımsız anaokuluna devam eden 87'si kız (%51.2), 83'ü erkek (%48.8) 170 çocuk bulunmaktadır. Araştırmada üç veri toplama aracı bulunmaktadır: Kişisel Bilgi Formu, Okul Öncesi Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği (OSBED) ve Duygu Düzenleme Ölçeği. Araştırmadan şu bulgular elde edilmiştir: Küçük çocukların duygu düzenleme becerileri ile sosyal becerilerinin üç alt boyutu arasında yüksek düzeyde olumlu yönde ilişki bulunmaktadır. Çocukların değişkenlik/olumsuzluk düzeyleri ile sosyal becerilerden başlangıç becerileri ve arkadaşlık becerileri arasında olumsuz yönde anlamlı düzeyde ilişki söz konusudur. Sosyal beceri alt boyutları ile duygu düzenleme beceri alt boyutu puanları, cinsiyete göre farklılaşmamaktadır. Duygu düzenleme beceri alt boyutlarından değişkenlik/olumsuzluk puanları, kızların lehine cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Duygusal Yeterlilik, Sosyal Beceri, Duygu Düzenleme, Okul Öncesi, COVID 19.

Evaluation of the social and emotional competences of pre-school children in the COVID-19

Abstract

Development ensures its continuity with the interaction of heredity and environment. It can be said that all changes (positive and negative) that may come from the environment will affect the development. COVID 19 pandemic is one of the important environmental factors affecting the development for over

* Bu çalışma, 01-03.12.2021 tarihlerinde Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından düzenlenen "III. INTERNATIONAL EDUCATION RESEARCH AND TEACHER EDUCATION" kongresinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

^a Prof. Dr., Okul Öncesi Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Temel Eğitim Bölümü, Eğitim Fakültesi, Sinop Üniversitesi, Sinop/Türkiye, ORCID No: 0000-0002-4245-0208, ogelman@sinop.edu.tr

^b Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Denizli/Türkiye, ORCID No: 0000-0003-0367-6607, hatice_0417@hotmail.com

^c Dr. Öğr. Üyesi, Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Pamukkale Üniversitesi, Denizli/Türkiye, ORCID No: 0000-0002-3016-1775, hgungor@pau.edu.tr

two years. This study is aimed to evaluate the social and emotional competencies of 36-60 month-old children in the on going COVID 19 process, although most of the pandemic restrictions have been lifted. This research was carried out using one of the quantitative research methods, i.e., the relational survey model. The sample group of the study consisted of 170 children, i.e., 87 girls (51.2%) and 83 boys (48.8%), attending independent preschool in the district of Pamukkale in Denizli. In the research, data collection tools used were Preschool Social Skills Assessment Scale, Emotion Regulation Scale and Personal Information Form. The results indicates that there is a high level of positive correlation among children's emotion regulation skills and social skills, initial skills, academic support skills and friendship skills, while there is a negative significant relationship among children's lability/negativity levels and two sub categories skills of social skills; namely, initial skills and friendship skills.

Keywords: Social emotional competencies, social skills, emotional regulation, preschool, COVID 19.

Extended Abstract

Introduction

Young children may have difficulty understanding causality compared to adults due to their developmental characteristics (Vasileva, Alisic, & De Young, 2021). Therefore, this age group is significantly affected by events like pandemics and natural disasters (Akoğlu and Karaaslan, 2020). Imran, Zeshan, and Pervaiz (2020) state that preschool children commonly display incompatible behaviors with their age and developmental level, such as difficulty concentrating on the game, reluctance, thumb sucking and desire to use a baby bottle in situations such as pandemics. Vasileva, Alisic, and De Young (2021) stated that they observed COVID-19 in the speeches, plays, and drawings of preschool children in their research and that this process causes anxiety in children's increased arousal, vigilance, avoidance, and attachment seeking behaviors.

This study aims to evaluate the social/emotional competencies of 36-60 month-old children in the ongoing COVID 19 process, although most of the pandemic restrictions have been lifted. The sub-problems of the research are:

- What are the levels of sub-dimensions of preschool children's social skills?
- What are the levels of emotion regulation sub-dimensions of children?
- Is there a statistically significant relationship between preschool children's emotion regulation and social skills sub-dimensions?
- Is there a statistically significant relationship between preschool children's lability/negativity sub-dimension of emotion regulation scale and social skills sub-dimensions?
- Do the preschool children's emotion regulation sub-dimensions show statistically significant differences according to gender?
- Do the preschool children's social skills sub-dimensions show a statistically significant difference based on gender?

Method

This research aims to evaluate the social and emotional competencies of 36–60-month-old children using the relational survey model.

The study's sample group was selected by a simple random sampling method among 36-60-month-old children attending independent kindergarten in Pamukkale district of Denizli province. Accordingly, 170 children, 87 (51.2%) girls and 83 (48.8%) boys participated in the sample group. It was determined that all children participating in the study showed typical development characteristics according to the teachers' opinions and did not come from a divorced family.

There are three data collection tools in the study:

Personal Information form is developed by the researcher to determine demographic information such as month group of the participants, gender, educational status of the parents, etc.

Preschool Social Skills Assessment Scale (PSSAS): In the study, the "PSSAS", which was developed by Ömeroğlu and colleagues (2014) and conducted a normative study in Turkey, was used to evaluate the social skill levels of children.

Emotion Regulation Scale (Teacher Form): The *Emotion Regulation Scale* was adapted into Turkish by Batum and Yağmurlu (2007) and was developed by Shields and Cicchetti (1997). The scale consists of two sub-dimensions, "Emotion Regulation" "Lability/Negativity," which evaluates preschool and school children's emotional states, their regulation of emotions, and their expression of emotions according to environmental conditions.

The data collection process was initiated after the children's consent to participate in the study was obtained from their parents. The measurement tools used in the study were given to the classroom teachers by the researcher, and the teachers were asked to fill in the *PSSAS* and *Emotion Regulation Scale* for the children in their classes based on their observations.

SPSS 22.0 statistical program was used for the analysis of the data obtained in the study.

Findings and Discussion

According to the study's findings, it was determined that there was a high level of a positive and significant relationship between emotion regulation skills and initial skills, academic support skills, and friendship skills. According to this result, as young children's emotion regulation skills increase, social skills such as initial skills, academic support skills, and friendship skills increase; As emotion regulation skills decrease, social skills decrease. There is a significant negative correlation between the lability/negativity characteristic of young children's emotions and their initial talents and friendship skills. As children's lability/negativity feature decreases, their emotions, initial skills, and friendship skills increase, and as the lability/negativity feature increases, initial skills and friendship skills decrease. These findings are in line with some information in the literature. For example, Ashiabi (2007) stated that social, emotional competence consists of skills such as empathy, problem-solving, positive social interaction, and self-regulation so that skills support and strengthen each other and positively affect social, emotional competence. Junge, Valkenburg, Dekovic and Branje (2020) stated that social competence also requires various skills from the field of emotional development, such as perspective-taking and emotion regulation.

In the study, no significant relationship was found between emotion regulation skills and the ability to manage emotions, a sub-dimension of social skills. In addition, no significant relationship was found between lability/negativity sub-dimension and academic support skills and ability to manage emotions.

Social skill's sub-dimensions and emotion regulation skill's sub-dimension scores do not differ according to gender. The variability/negativity scores of emotion regulation skill sub-dimensions differ according to gender in favor of girls.

Giriş

Son yıllarda küçük çocuklarla yapılan araştırmalar (Gilliam, 2008; Stacks ve Goff, 2006) okul öncesi eğitim kurumlarındaki davranış sorunlarında (saldırganlık, içe kapanıklık gibi) artış olduğunu ifade etmektedir. Bu nedenle sosyal duygusal yeterlilik ve önemi başta olmak üzere çocukların iyi oluş haline yönelik çalışmalarda da artış görülmektedir (Yoleri, 2021). Sosyal duygusal yeterlilik, çoğunlukla duyguları içeren sosyal etkileşimlerle ilişkilidir. Bunun yanı sıra çocuğun duygusal yeterlilikteki becerisi, sosyal etkileşim ve ilişkilerde bireyin nasıl başarılı olduğunu açıklayabilmektedir (Onur Sezer ve Bağçeli Kahraman, 2021). Sosyal duygusal yeterlilik, bilişsel, duygusal ve sosyal alanların etkileşim halinde bulunduğu bir dizi beceriler topluluğudur (Gülay Ogelman, Güngör ve Erten Sarıkaya, 2021). Sosyal ve duygusal yeterliliğin, yaşamın ilk yıllarındaki kısa ve uzun süreli etkileri bulunmaktadır. Örnek olarak, Brant (2019), dört yaş grubu çocuklarla yaptığı boylamsal çalışmada, sosyal ve duygusal yeterlilik becerilerini (öz farkındalık, sosyal açıdan farkında olma, öz düzenleme, iletişim becerileri, sorumluluk alarak karar verme) bir yıl boyunca üç kez ölçümleyerek izlemiştir. Araştırmanın sonuçlarında, davranışları ve duyguları düzenleme, akranlarla ve yetişkinlerle

etkileşim, farklı özellikteki insanlarla iş birliği ve oyun, iyi kararlar alma becerilerinin öz farkındalığı etkilediği belirlenmiştir (Brant, 2019). Sosyal ve duygusal yeterlilik kavramı içerisinde kişiler arası ilişki becerileri, duygu düzenleme, öz düzenleme, planlama, karar verme gibi boyutlar yer almaktadır (Kostelnik, Whiren, Soderman, Stein ve Gregory, 2002). Bu araştırmada da küçük çocukların sosyal duygusal yeterlilikleri sosyal beceriler ve duygu düzenleme becerileri açısından ele alınacaktır. Sosyal beceriler, sosyal ilişkileri başlatma, devamlılığını sağlama, ilişkiler içerisinde meydana gelebilecek sorunların yapıcı bir şekilde çözülmesini sağlayabilen sözlü ve sözlü olmayan davranışlardır (Gülay ve Akman, 2009). Duygu düzenleme, kişinin hedeflerine ulaşması için duygusal tepkilerini izlemekten, değerlendirmekten ve değiştirmekten sorumlu olan dışsal ve içsel süreçlere denilmektedir (Thompson, 1994). Sosyal beceriler ve duygu düzenleme becerileri yaşamın ilk yıllarından itibaren gelişmeye başlar. Okul öncesi dönemdeki gelişim ve öğrenmenin kalıcılığı sosyal beceriler ve duygu düzenleme açısından da geçerlidir (Denham, 2006). Şöyle ki, küçük çocukların okul öncesi dönemde sosyal beceriler ve duygu düzenleme konusunda elde ettiği kaliteli deneyimler, kısa ve uzun süreli olarak gelişimin tüm alanlarını etkileyebilmektedir. Sosyal becerilere sahip olan, duygularını düzenleyebilen çocuklar, akran ilişkilerinde başarılı olup, okula uyum sağlayabilirler, öğretmenle kaliteli ilişkiler geliştirebilir, ilkokula hazırbulunuşluk açısından avantajlı olabilirler (Katz ve McClellan, 1997). Sosyal beceriler ile duygu düzenleme becerileri, sosyal duygusal yeterliliği oluşturan unsurlar olmalarının yanı sıra birbirleri ile etkileşim içinde bulunan kavramlardır (Reyes, Factor ve Scarpa, 2020). Sosyal becerilere sahip çocukların, bakış açısı alma, duygularını tanıma ve uygun bir şekilde ifade etme gibi duygu düzenlemeye yönelik becerilere sahip olma olasılıkları, sosyal beceri yetersizliği yaşayan çocuklara göre daha olasıdır. Bu nedenle sosyal duygusal yeterliliğin tüm boyutlarının bir arada, eş zamanlı olarak desteklenmesi önem taşımaktadır. Sosyal becerileri ve duygu düzenlemeyi etkileyen çeşitli değişkenler arasında cinsiyet de yer almaktadır. Konu ile ilgili araştırmalardan bazıları sosyal beceriler ve duygu düzenleme açısından cinsiyetler arasındaki farklılığı vurgularken, bazıları farklılık olmadığını ifade etmektedir. Örnek olarak, Zahn Waxler ve meslektaşları (2008), biyolojik kuramlarda vurgulanan cinsiyetler arasındaki farklılıklara atıfta bulunarak, erkek çocuklarının kızlara göre bebeklik ve okul öncesi dönemde duygusal açıdan uyarılma düzeylerinin daha yüksek olduğunu ancak dil becerilerinin ve engelleyici kontrol düzeylerinin daha düşük olabildiğini ifade etmişlerdir. Bir diğer örnekte Anme ve meslektaşları (2010), 370 çocuğu 18, 30 ve 42 aylıkken ölçümledikleri bir boylamsal çalışma ile kızların tüm ölçümlerde erkeklere göre sosyal ve duygusal becerilerde anlamlı düzeyde farklılık oluşturacak şekilde yüksek puanlar aldıklarını belirlemişlerdir. Bununla birlikte Bozkurt Yükçü ve Demircioğlu (2017) tarafından 4 ile 6 yaş grubu 240 çocuk ile yapılan çalışmada, duygu düzenleme becerilerinde cinsiyet açısından anlamlı düzeyde farklılığın belirlenmediği ortaya konulmuştur.

Gelişim, kalıtım ve çevrenin etkileşimi sonucunda ilerlediği söylenebilir. Çevreden gelebilecek olumlu ya da olumsuz değişimlerin, gelişimi etkileyeceği ifade edilebilir. Bu noktada, yaklaşık iki yıldır çeşitli yoğunluklarda devam eden COVID-19 süreci, çocukların gelişimlerini etkileyen bir çevresel faktör olarak değerlendirilebilir. COVID-19, tüm Dünya'da olduğu gibi ilk vakanın görüldüğü Mart 2020'den bu yana Türkiye'nin de gündeminde önemli bir yer almaktadır. Türkiye'de de, birçok ülkede olduğu gibi, bu süreci kontrol altına alabilmek için okulların kapatıldığı ve zorunlu olmadıkça dışarı çıkışların kısıtlandığı uygulamalar hayata geçirilmiştir. Araştırmalar, bu uygulamaların çeşitli ülkelerde COVID-19

bulaşma sayısını azaltmada etkili olduğunu göstermekle birlikte (Salama, 2020), önlemler ile oluşan bu yeni yaşam tarzı, toplumları etkileyen birçok olumsuz etkileri de beraberinde getirmektedir.

Küçük çocuklar, içinde buldukları gelişim özelliklerinden dolayı yetişkinlere kıyasla nedenselliği anlamakta güçlük yaşayabilirler (Vasileva, Alisic ve De Young, 2021). Bu nedenle, bu yaş grubunun, pandemi, doğal afetler gibi riskli ve tehlikeli olaylarda, ciddi ölçüde etkilenebilen gruplar arasında olduğu düşünülmektedir (Akoğlu ve Karaaslan, 2020). Imran, Zeshan ve Pervaiz (2020), pandemi gibi durumlarda küçük çocuklarda yaygın olarak isteksizlik, oyunla ilgili konsantrasyon düşüklüğü, parmak emme, biberon kullanma gibi gerileme davranışlarının görülebildiğini ifade etmektedir. Vasileva, Alisic ve De Young, (2021) gerçekleştirdikleri araştırmalarında COVID-19'u okul öncesi dönem çocuklarının konuşmalarında, oyunlarında ve çizimlerinde gözlemlediklerini ayrıca bu sürecin çocuklarda artan uyarılma, ihtiyatlılık, kaçınma ve bağlanma arayışı davranışlarında kaygıya neden olduğu ifade edilmektedir.

Bu araştırmada, pandemi kısıtlamalarının büyük bir bölümü kaldırılmış olsa da halen devam eden COVID-19 sürecinde 36-60 ay çocukların sosyal ve duygusal yeterliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın alt problemleri şunlardır:

- Küçük çocukların sosyal beceri alt boyutlarının (başlangıç becerileri, akademik destek, arkadaşlık ve duygularını yönetme becerileri) düzeyleri nedir?
- Küçük çocukların duyu düzenleme alt boyutlarının (duyu düzenleme ile değişkenlik/olumsuzluk) düzeyleri nedir?
- Küçük çocukların duyu düzenleme alt boyutu ile sosyal beceri alt boyutları (başlangıç becerileri, akademik destek, arkadaşlık becerileri ve duygularını yönetme becerileri) arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?
- Küçük çocukların duyu düzenleme ölçeğinin değişkenlik/olumsuzluk alt boyutu ile sosyal beceri alt boyutları (başlangıç becerileri, akademik destek, arkadaşlık ve duygularını yönetme becerileri) arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?
- Küçük çocukların duyu düzenleme alt boyutları (duyu düzenleme ve değişkenlik/olumsuzluk) cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
- Küçük çocukların sosyal beceri alt boyutları (başlangıç becerileri, akademik destek, arkadaşlık ve duygularını yönetme becerileri) puanları, cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

Yöntem

36-60 ay arasındaki çocukların sosyal ve duygusal yeterliklerinin değerlendirilmesi amacı ile gerçekleştirilen bu çalışma, nicel araştırma yöntemleri arasında yer alan ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Creswell (2017), ilişkisel tarama modelini, iki ya da daha fazla sayıda değişkenler arasındaki birlikte değişim yönelimini veya örüntüsünü belirlemek amacıyla yararlanılan bir istatistik modeli olarak tanımlamaktadır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın örneklem grubu Denizli ili Pamukkale ilçesinde bağımsız anaokuluna devam eden 36-60 ay çocukları arasından basit rastgele örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Buna göre örneklem grubuna 87'si kız (%51.2), 83'ü erkek (%48.8) 170 çocuk katılmıştır. Çocukların, 86'sı (%50.6) 36-48 ay, 84'ü (%49.4) 48-60 ay aralığındadır. Araştırmaya katılan tüm çocukların öğretmen görüşlerine göre normal gelişim özelliği gösterdikleri, boşanmış aileden gelmedikleri belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi formu, Katılımcıların cinsiyet, ay grubu, anne baba eğitim durumları vb. demografik bilgilerini belirlemek amacı ile araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir.

Okul Öncesi Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği (OSBED): Araştırmada çocukların sosyal beceri düzeylerini ortaya koymak için Ömeroğlu ve meslektaşları tarafından 2014 yılında hem geliştirilip hem Türkiye norm çalışması gerçekleştirilen OSBED kullanılmıştır. OSBED; başlangıç becerileri (BB) (12 madde), akademik destek becerileri (ADB) (12 madde), arkadaşlık becerileri (AB) (13 madde) ve duygularını yönetme becerileri (DYB) (12 madde) boyutlarından oluşmaktadır. Başlangıç becerileri alt boyutu, çocuklar tarafından kolayca öğrenilebilen becerileri kapsamaktadır. Bu alt boyuttaki beceriler diğer sosyal becerilerin kazanılmasında temel teşkil eder. Akademik destek becerileri, çocukların akademik becerilerini desteklemeye yönelik becerileri kapsar. Bu beceriler, çocukların ilköğretim yaşamına geçişte uyumlarını kolaylaştırır. Arkadaşlık becerileri, çocukların olumlu akran etkileşimini geliştiren becerilerdir. Duygularını yönetme becerileri ise çocukların duygularını tanıma ve kontrol etme becerilerini içerir. Öğretmen ya da aile tarafından doldurulabilen ölçek, 5'li likert türünde olup, 49 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte ters puanlanan bir madde bulunmamaktadır. Ölçeğin alt boyutları için alınabilecek puanlar başlangıç becerileri için en düşük 12, en yüksek 60, akademik destek becerileri için en düşük 12 en yüksek 60, arkadaşlık becerileri için en düşük 13, en yüksek 65 ve duygularını yönetme becerileri için en düşük 12 ve en yüksek 60'tır (Ömeroğlu vd., 2014).

OSBED'in geliştirilme çalışmasında iç tutarlılık katsayısı olarak başlangıç becerileri için .89, akademik destek becerileri için .88, arkadaşlık becerileri için .92, duygularını yönetme becerileri için .92 değerleri elde edilmiştir (Ömeroğlu vd., 2014). Gerçekleştirilen bu çalışmada ölçeğin tamamına yönelik olarak iç tutarlılık katsayısı .95, başlangıç becerileri için .84, akademik destek becerileri için .87, arkadaşlık becerileri için .90 ve duygularını yönetme becerileri için .91 olarak tespit edilmiştir.

Duygu Düzenleme Ölçeği (Öğretmen Formu): Shields ve Cicchetti (1997) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması Batum ve Yağmurlu (2007) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek ile hem okul öncesi hem de okul dönemi çocukların duygu durumları, duygularını düzenlemeleri ve duygularını çevresel koşullara göre ifade etmeleri değerlendirilmektedir. "Duygu Düzenleme" "Değişkenlik-Olumsuzluk" olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Öğretmen ya da anne-baba cevaplarına dayalı olarak kullanılabilen ölçek 4'lü likert türünde olup, 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin, Duygu Düzenleme (DD) alt boyutu 8 maddeden oluşmaktadır (1,3,7,15,21,23,16R,18R). Bu alt boyuttan alınan yüksek

puanlar yüksek duygu düzenlemeyi belirtmektedir. Duygu Düzenleme alt boyutundan elde edilebilecek en düşük puan 8, en yüksek puan 32'dir (Batum ve Yağmurlu 2007). Ölçeğin, Değişkenlik-Olumsuzluk (DO) alt boyutu 16 maddeden oluşmaktadır (2, 4R, 5R, 6, 8, 9R, 10, 11R, 12, 13, 14, 17, 19, 20, 22, 24). Yüksek puanlar yüksek regülasyon problemlerini belirtir. Değişkenlik-Olumsuzluk alt boyutundan alınabilecek en düşük puan 16 en yüksek puan 64'tür (Batum ve Yağmurlu, 2007). Ölçekte puanlandırma yapılırken R ile belirtilmiş maddelerin tersine çevrilmesi gerekmektedir (1=4, 2=3, 3=2, 4=1). Gerçekleştirilen bu çalışma kapsamında, Duygu Düzenleme alt boyutunun iç tutarlılık katsayısı .75, değişkenlik olumsuzluk alt boyutunun ise .84 olduğu ortaya konulmuştur.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 13/07/2021 tarih ve 68282350/2021/G013 sayı ile etik kurul uygunluk onayı ile toplanmıştır. Araştırmada kullanılan ölçme araçları, sınıf öğretmenlerine araştırmacı tarafından verilmiş ve öğretmenlerden, gözlemlerine dayanarak sınıflarındaki çocuklar için *OSBED* ve *Duygu Düzenleme Ölçeği*ni doldurması istenmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizi için SPSS 22.0 istatistik programı kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için bağımlı değişkenlerin basıklık-çarpıklık katsayıları değerlendirilmiştir. Basıklık ve çarpıklık değerlerinin -1 ile +1 değerleri arasında yer alması, verilerin normal dağıldığının kabul edilmesine yönelik bir kanıt olarak değerlendirilebilmektedir (Büyüköztürk, 2013). Araştırmada *OSBED* alt boyutları ve *Duygu Düzenleme* alt boyutları ile ilgili belirlenen basıklık ile çarpıklık katsayıları Tablo 1'de belirtilmektedir.

Tablo 1: OSBED Alt Ölçekleri ve Duygu Düzenleme Alt Ölçekleri ile İlgili Belirlenen Basıklık ve Çarpıklık Katsayıları

Değişkenler	N	Çarpıklık	Basıklık
Başlangıç becerileri	170	-.816	.298
Akademik destek becerileri	170	-.086	-.702
Arkadaşlık becerileri	170	-.229	.031
Duygularını yönetme becerileri	170	.496	.102
Duygu düzenleme	170	-.639	.369
Değişkenlik/olumsuzluk	170	1.415	2.153

Tablo 1'deki veriler incelendiğinde araştırmada *OSBED*'in alt boyutları olan başlangıç becerileri, akademik destek becerileri, arkadaşlık becerileri ve duygularını yönetme becerileri ile *Duygu Düzenleme Ölçeği*'nin alt boyutlarından değişkenlik-olumsuzluk becerilerinin normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Tablo 1'e göre *Duygu düzenleme ölçeğinin* değişkenlik-olumsuzluk alt boyutu normal dağılım göstermemektedir. Bu veriler doğrultusunda araştırma analizlerinde parametrik (Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı, Bağımsız Örneklemeler için T-Testi) ve parametrik olmayan tekniklerden (Spearman Korelasyon Katsayısı, Mann-Whitney U Testi) yararlanılmıştır.

Bulgular

Tablo 2: Küçük Çocukların Sosyal Beceri Alt Boyutlarının Düzeylerine Yönelik Betimsel İstatistikler

Değişkenler	N	Mean	Minimum	Maksimum
Başlangıç becerileri	170	45.517	28.00	55.00
Akademik destek becerileri	170	46.000	30.00	60.00
Arkadaşlık becerileri	170	52.152	24.00	65.00
Duyguları yönetme becerileri	170	39.305	23.00	60.00

Tablo 2 incelendiğinde çocukların sosyal becerileri alt boyutlarının ortalamaları; başlangıç becerilerinde $\bar{X}=45.51$; akademik destek becerilerinde $\bar{X}=46.00$; arkadaşlık becerilerinde $\bar{X}=52.15$ ve duygularını yönetme becerilerinde $\bar{X}=39.30$ olarak görülmektedir.

Tablo 3: Küçük Çocukların Duygu Düzenleme Alt Boyutlarının Düzeyleri ile İlgili Betimsel İstatistikler

Değişkenler	N	Mean	Minimum	Maksimum
Duygu düzenleme	170	24.876	14.00	33.00
Değişkenlik-olumsuzluk	170	31.782	17.00	59.00

Tablo 3'te okul öncesi dönem çocuklarının duygu düzenleme becerilerine ait alt boyutların betimsel istatistik değerleri görülmektedir. Tablo 3'e göre katılımcıların duygu düzenleme becerisinin ortalaması 24.87 iken ($\bar{X}=24.87$); Değişkenlik-olumsuzluk düzeyinin ortalaması ise 31.78'dir ($\bar{X}=31.78$).

Tablo 4: Küçük Çocukların Duygu Düzenleme Alt Boyutu ile Sosyal Beceri Alt Boyutları Arasındaki İlişkiye Yönelik Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Testi Sonuçları

Değişkenler	DD	BB	ADB	AB	DYB
Duygu düzenleme (DD)		.211**	.153*	.202**	.117
Başlangıç becerileri (BB)	.211**		.662**	.564**	.399**
Akademik destek becerileri (ADB)	.153*	.662		.717**	.714**
Arkadaşlık becerileri (AB)	.202**	.564**	.717**		.667**
Duyguları yönetme becerileri (DYB)	.117	.399**	.714**	.667**	

* p<0.05; ** p<0.01

Tablo 4 incelendiğinde, okul öncesi dönem çocukların duygu düzenleme becerileri ile başlangıç becerileri ($r=.211$, $p<0.01$), akademik destek becerileri ($r=.153$, $p<0.05$) ve arkadaşlık becerileri ($r=.202$, $p<0.01$) arasında yüksek düzeyde olumlu yönde anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir. Tablo 4'te, duygu düzenleme becerileri ile duygularını yönetme becerileri arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir ilişki bulunmamaktadır ($r=.117$, $p>0.05$).

Tablo 5: Küçük Çocukların Duygu Düzenleme Ölçeğinin Değişkenlik/Olumsuzluk Alt Boyutu ile Sosyal Becerinin Alt Boyutları Arasındaki İlişkiye Yönelik Spearman Sıra Farkları Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	N	r	p
Değişkenlik/olumsuzluk Başlangıç becerileri	170	-.185*	.016*
Değişkenlik/olumsuzluk Akademik destek becerileri	170	-.133	.084
Değişkenlik/olumsuzluk Arkadaşlık becerileri	170	-.171*	.025*
Değişkenlik/olumsuzluk Duygularını yönetme becerileri	170	-.145	.058

* p<0.05

Tablo 5'e bakıldığında, okul öncesi dönem çocukların değişkenlik/olumsuzluk alt boyutu ile başlangıç becerileri ($r=-.185$, $p<0.05$) ve arkadaşlık becerileri ($r=-.171$, $p<0.05$) arasında olumsuz yönde anlamlı düzeyde bir ilişki görülmektedir. Aynı tabloda, çocukların değişkenlik/olumsuzluk alt boyutu ile akademik destek becerileri ($r=-.133$, $p>0.05$) ve duygularını yönetme becerileri ($r=-.145$, $p>0.05$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir ilişki bulunmamaktadır.

Tablo 6: Küçük Çocukların Duygu Düzenleme Alt Boyutunun Cinsiyete Göre İncelendiği Bağımsız Örneklem İçin T-Testi Sonuçları

	Grup	N	Mean	S	sd	t	p
Duygu düzenleme	Kız	87	24.56	4.760	168	-.925	.356
	Erkek	83	25.17	4.337			

Tablo 6'ya göre çocukların cinsiyetlerine göre duygu düzenleme becerilerinin farklılık göstermediği söylenebilir ($t=-.925$, $p>0.05$).

Tablo 7: Küçük Çocukların Değişkenlik/Olumsuzluk Alt Boyutunun Cinsiyete Göre İncelendiği Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Sıra toplamı	Sıra ortalaması	U	Z	p
Değişkenlik/Olumsuzluk	Erkek	7893.5	95.10	2813.5	-2.489	.013*
	Kız	6641.5	76.34			

* p<0.05

Tablo 7'de erkek çocukların kız çocuklarına göre sıra ortalamalarının daha yüksek düzeyde olduğu ve değişkenlik/olumsuzluk alt boyut puanının cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir ($U=2813.5$, $p<0.05$).

Tablo 8: Küçük Çocukların Sosyal Beceri Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre İncelendiği Bağımsız Örneklem İçin T-Testi Sonuçları

	Grup	N	Mean	S	sd	t	p
Başlangıç becerileri	Kız	87	46.19	6.01	166	1.434	.299
	Erkek	81	44.79	6.68			

Akademik destek becerileri	Kız	87	46.25	6.97	168	.484	.711
	Erkek	83	45.73	6.97			
Arkadaşlık becerileri	Kız	87	53.06	8.29	168	1.591	.143
	Erkek	83	51.19	6.99			
Duygularını yönetme becerileri	Kız	87	39.59	8.56	168	.475	.277
	Erkek	83	39.00	7.79			

Tablo 8’de küçük çocukların sosyal beceri alt boyutlarına ilişkin puanlarında, kız çocuklarının erkek çocuklarına göre daha yüksek puan ortalamalarına sahip olduğu görülmekle birlikte bu farklılığın istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde olmadığı tespit edilmiştir ($p>.05$).

Tartışma

Mevcut çalışmada, okul öncesi dönem çocuklarının duygu düzenleme becerileri ile başlangıç becerileri, akademik destek becerileri ve arkadaşlık becerileri arasında yüksek düzeyde olumlu anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir. Sonuca göre küçük çocukların duygu düzenleme becerileri arttıkça, sosyal becerilerinden başlangıç becerileri, akademik destek becerileri ile arkadaşlık becerileri artmakta; duygu düzenleme becerileri azaldıkça sosyal becerileri azalmaktadır. Küçük çocukların duygularına yönelik değişkenlik/olumsuzluk özelliği ile başlangıç becerileri ve arkadaşlık becerileri arasında olumsuz yönde anlamlı düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Çocukların duygularıyla ilişkili olarak değişkenlik/olumsuzluk özelliği azaldıkça başlangıç becerileri ve arkadaşlık becerileri artmakta, değişkenlik/olumsuzluk özelliği arttıkça başlangıç becerileri ve arkadaşlık becerileri azalmaktadır. Araştırmanın bu bulguları alan yazındaki bazı araştırma sonuçları ile de örtüşmektedir (Ashiabi 2007; Denham, 2007; Gülgez, 2018; Junge vd. 2020; Hamaidi, Mattar ve Arouri, 2021, Matchett vd., 2020). Örneğin, Denham (2007) duygu düzenleme becerilerine sahip olan çocukların hem akranları hem de çevresindeki yetişkinler tarafından, sosyal anlamda daha işlevsel olarak değerlendirdiklerini belirtmektedir. Ashiabi (2007) sosyal duygusal yeterliliğin empati, problem çözme, olumlu sosyal etkileşim, öz düzenleme gibi becerilerden oluştuğunu, dolayısıyla becerilerin birbirlerini desteklediğini, güçlendirdiğini ve sosyal duygusal yeterliliği olumlu yönde etkilediğini ifade etmiştir. Junge ve meslektaşları (2020), sosyal yeterliliğin bakış açısı alma, duygu düzenleme gibi duygusal gelişim alanından çeşitli becerilere de ihtiyaç duyduğunu ifade etmiştir. Hamaidi, Mattar ve Arouri (2021) tarafından 220 İsraili okul öncesi dönem çocuğu ile yapılan çalışmada, çocukların duygu düzenleme yeterliliği ile akranlarla, öğretmenle etkileşim, genel uyum arasında anlamlı düzeyde ilişki olduğu belirlenmiştir. Matchett ve meslektaşları (2020) tarafından yapılan derleme çalışmasında konu ile ilgili 14 çalışma incelenmiştir. Çalışmada, incelenen araştırmalardan dokuzunda duygu düzenleme ile sosyal yeterlilik arasında ilişki olduğuna yönelik bulguların yer aldığı ifade edilmiştir (Matchett vd., 2020). Yurdakul, Beyazıt ve Bütün Ayhan, (2021), çocukların duygu düzenleme becerileri arttıkça sosyal beceriler ile ilişki oyun etkileşimi davranışlarının arttığını ifade etmektedir. Mestci, Gökkaya ve Ormankıran (2019)

okul öncesi dönem çocuklarına uygulanan duygu düzenleme eğitiminin çocukların sosyal problem çözme becerilerini olumlu yönde etkilediğini belirtmişlerdir.

Araştırmada, duygu düzenleme becerileri ile sosyal beceri alt boyutlarından olan duygularını yönetme becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Ayrıca değişkenlik/olumsuzluk alt boyutu ile akademik destek becerileri ve duygularını yönetme becerileri arasında da anlamlı düzeyde bir ilişki bulunmamıştır.

Görüldüğü gibi sosyal beceriler ile duygu düzenleme becerileri arasında anlamlı düzeyde ilişkinin olabileceğini ve olmayacağını ifade eden bulgular elde edilmiştir. Bu durum, COVID-19 sürecinde maske, sosyal mesafe gibi önlemlerin devam ettirilmesi nedeniyle çocukların sosyal ve duygusal becerilerinin öğretmenler tarafından gözlemlenmesinde aksaklıklar olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Bu araştırmada, küçük çocukların sosyal beceri alt boyutları ile duygu düzenleme beceri alt boyutlarından duygu düzenleme becerilerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bununla birlikte araştırmada çocukların duygu düzenleme beceri alt boyutlarından değişkenlik/olumsuzluk puanlarının cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı, kız çocuklarının bu alt boyuttan aldıkları puanların erkek çocuklara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Alan yazında bu bulguyu destekleyen ve desteklemeyen çalışmalara rastlamak mümkündür. Destekleyen bulgulara örnek olarak, Hamaidi, Mattar ve Arouri (2021) tarafından yapılan çalışmada, duygu düzenleme ve sosyal yeterlilikte cinsiyetler arasında anlamlı farklılığın olmadığı belirlenmiştir.

Atmaca, Gültekin Akduman ve Şepitci Sarıbaş (2020) tarafından yapılan bir araştırmada, duygularını yönetme becerilerinde cinsiyetler arasında farklılık bulunurken, başlangıç becerileri, akademik destek becerileri ve arkadaşlık becerilerinde farklılık bulunmamıştır. Eğin Işık (2019) 398 çocuk ile gerçekleştirdikleri araştırmada, katılımcıların başlangıç, akademik ve arkadaşlık becerileri alt puan ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaştığı; Duygularını yönetme becerileri puan ortalamalarının ise cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirtilmektedir. Duygu düzenleme açısından da okul öncesi dönem çocuklarında cinsiyetler arasında farklılık olmadığını vurgulayan çalışmalara rastlamak mümkündür (Bayrak ve Akkaynak, 2020; Bozkurt Yükçü ve Demircioğlu, 2017; Dağlı ve Dağlıoğlu, 2021). Bu durumun çocukların yetiştiği aileye ve ailenin çocukla ilgili yaşantılarına bağlı olarak değiştiği düşünülebilir. Bu araştırmada sosyal becerilerin tüm alt boyutlarının ve duygu düzenleme alt boyutunun cinsiyete göre farklılık göstermemesi, sosyal beceri ve duygu düzenleme becerilerinin farklılaşmasına yol açabilecek daha baskın değişkenlerin olabileceğini şeklinde yorumlanabilir.

Son yıllarda küçük çocuklarda saldırganlık, içe kapanıklık gibi davranış sorunlarında artış olduğunu gösteren araştırmalar dikkate alındığında, sosyal duygusal yeterlilik ve önemi başta olmak üzere çocukların iyi oluş haline yönelik sosyal duygusal yeterliliğin desteklenmesi, sosyal beceriler, duygu düzenleme beceri araştırmalarının yaygınlaşması önemlidir. Araştırma, bazı sınırlılıklara sahiptir. Araştırmanın sınırlılıkları doğrultusundaki öneriler aşağıda belirtilmektedir:

Bu çalışma, Denizli ili, şehrin merkezi bölgelerindeki anaokullarına devam eden 170 çocuk ile sınırlıdır. Gelecekteki bir çalışma, farklı şehirlerde, hatta farklı ülkelerde hem merkezi hem de kırsal alanları içeren örneklem grubu ile gerçekleştirilebilir. Araştırmada,

okul öncesi dönem çocukları ile ilgili veriler öğretmenleri aracılığı ile elde edilmiştir. Benzer araştırmalar farklı yaş gruplarındaki çocuklar ile ilgili, anne ve babalar aracılığı ile veri toplanarak gerçekleştirilebilir. Bu çalışmanın bir diğer sınırlılığı, çocukların Sosyal Becerilerin sadece OSBED ile, Duygu Düzenleme becerilerini ise Duygu Düzenleme Ölçeği (Öğretmen Formu) ile incelenmiş olmasıdır. Nitel ve/veya karma modeller kullanılarak gözlem ve görüşme gibi farklı veri toplama araçları ile araştırma yapılması derinlemesine bilgi elde edilmesi açısından önemlidir. Araştırmada sadece ilişki analizleri gerçekleştirilmiştir. Gelecek araştırmalarda çalışma grubu genişletilerek etki analizleri gerçekleştirilebilir, boylamsal çalışmalar yapılabilir.

Katkı Oranı Beyanı

Yazarların çalışmadaki katkı oranları eşittir.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Çalışma herhangi bir destek almamıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlere teşekkür ederiz.

Çatışma Beyanı

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanmasıyla ilgili olarak herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

KAYNAKÇA

- Akoğlu, G., ve Karaaslan, B. T. (2020). Covid-19 ve izolasyon sürecinin çocuklar üzerindeki olası psikososyal etkileri. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5 (2), 99-103.
- Anme, T., Shinohara R., Sugisawa Y., Tong L., Tanaka E., Watanabe T., Onda Y., vd., (2010). Gender differences of children's social skills and parenting using Interaction Rating Scale (IRS). *WCWS 2010-Procedia Social and Behavioral Sciences* 2, 260-268.
- Ashiabi, G. (2007). Play In The Preschool Classroom: Its Socioemotional Significance And The Teacher's Role In Play. *Early Childhood Education Journal*, 35, 199- 207.
- Atmaca, R. N., Gültekin Akduman, G., ve Şepitci Sarıbaş M. (2020). Okul öncesi dönem çocuklarının sosyal beceri düzeylerinin bazı demografik özelliklere göre incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*. 6 (2), 157-173.
- Bayrak, A., ve Akkaynak, M. (2020). Okul öncesi eğitimde yaratıcı drama eğitiminin duygu düzenleme ve sosyal problem çözme becerilerine etkisi. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 7(2), 1343-1381.
- Bozkurt Yükçü, Ş., ve Demircioğlu, H. (2017). Okul öncesi dönem çocuklarının duygu düzenleme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 442-466.
- Brant, J. L. (2019). *The impact of consistent interaction with the elderly on social and emotional competency skills of 4 year olds: a mixed methods study* (Doctoral Dissertation). Northwest Nazarene University, USA.
- Creswell, J. W. (2017). *Eğitim araştırmaları: Nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi* (Çev. Ed. H. Ekşi). Korelasyonel Desenler (Bölüm 11), s 429-455, İstanbul: Edam Yayınları.

- Dağlı, H., ve Dağlıoğlu, H.E. (2021). Okul öncesi dönem çocuklarının duyu düzenleme becerileri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Cumhuriyet International Journal of Education*, 10(3),1020-1046.
- Denham, S. A. (2006). Social-Emotional Competence As Support For School Readiness: What Is It And How Do We Assess It? *Early Education Development*, 17 (1), 57-89.
- Denham, S. A. (2007). Dealing with feelings: How children negotiate the worlds of emotions and social relationships. *Cognition, Brain, Behavior*, 11(1), 1.
- EğİN Işık, T. (2019). *Okul öncesi dönemi öğrencilerinin öğrenme stilleri ile sosyal yetkinlik ve sosyal becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Gilliam, W. (2008). "Implementing policies to reduce the likelihood of preschool expulsion", Foundation for Child Development Brief, Yale University, New Haven, CT.
- Gülgez, Ö. (2018). *İlkokul çocuklarında duyu düzenleme ile sosyal yeterlilik ilişkisinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Gülay, H. ve Akman, B. (2009). *Okul öncesi dönemde sosyal beceriler*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Gülay Ogelman, H., Güngör, H., ve Erten Sarıkaya, H. (2021). *Sosyal duygusal gelişimin kesişim noktaları 2: Sosyal duygusal öğrenme (SDÖ)*. (Gülay Ogelman, H. Ed.). Sosyal ve Duygusal Gelişim (s. 471-504). Ankara: Eğİten Kitap.
- Hamaidi, D. A., Mattar, J. W., ve Arouri, Y. M. (2021). Emotion regulation and its relationship to social competence among kindergarten children in Jordan. *European Journal of Contemporary Education*, 10 (1), 66-76.
- Imran, N., Zeshan, M., ve Pervaiz, Z. (2020). Mental Health Considerations For Children & Adolescents In COVID-19 Pandemic. *Pakistan Journal of Medical Sciences*, 36 (COVID19-S4). <https://doi.org/10.12669/pjms.36.COVID19-S4.2759>
- Junge, C., Valkenburg, P. M., Dekovic, M., ve Branje, S. (2020). The Building blocks of social competence: Contributions of the consortium of individual development. *Developmental Cognitive Neuroscience*, 45, <https://doi.org/10.1016/j.dcn.2020.100861>
- Katz L. G., ve McClellan D. E., (1997). *Fostering children's social competence: The teacher's role*. Washington, DC: NAEYC.
- Kostelnik M. J., Whiren A. P., Soderman A. K., Stein L. C., ve Gregory K., (2002). *Guiding children's social development: Theory to practice* (4th ed.) New York: Delmar.
- Matchett, E. A., Ripple, M., Militar, M., Khalil, H., Scarborough, H., Ratcliff, K., ve Hilton, C. (2020). Emotion regulation and social participation in childhood and adolescence: Systematic review. *International Journal of Autism & Related Disabilities*. IJARD-138. DOI: 10.29011/2642-3227.000038
- Mestci, S., Gökkaya, F., & Ormankıran, B. (2019). Okul Öncesine Devam Eden 60-72 Aylık Çocukların Sosyal Problem Çözme Becerilerini Geliştirmede Duygu Düzenleme Eğİtiminin Etkililiği: Bir Pilot Çalışma. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğİtimi Çalışmaları Dergisi*, 4(1), 56-71.
- Onur Sezer, G., ve Bağçeli Kahraman, P. (2021). *Sosyal gelişim görevleri*. (Gülay Ogelman, H. Ed.). Sosyal ve Duygusal Gelişim (s. 187-222). Ankara: Eğİten Kitap.
- Ömeroğlu, E., Büyüköztürk, Ş., Aydoğan, Y., Çakan, M., Çakmak, E. K., Özyürek, A., ... & Karayol, S. (2014). Okul Öncesi Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği Öğretmen Formunun Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Analizleri. *Eğİtim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3 (8), 37-46.
- Reyes, N. M., Factor, R., ve Scarpa, A. (2020). Emotion regulation, emotionality, and expression of emotions: a link between social skills, behavior, and emotion problems in children with ASD and their peers. *Research in Developmental Disabilities* 106, 1-9.
- Salama A. M., (2020) Coronavirus questions that will not go away: Interrogating urban and socio-spatial implications of COVID-19 measures. *Emerald Open Research*, 2 (14), 1-17. (<https://doi.org/10.35241/emeraldopenres.13561.1>)
- Stacks, A. M., ve Goff, J. (2006). Family correlates of internalizing and externalizing behavior among boys and girls enrolled in Head Start. *Early Child Development and Care*, 176 (1), 67-85.

- Thompson R. A. (1994). *Emotional regulation: A theme in search of definition*. (Fox, N. A. Ed.), The development of emotion regulation: Biological and behavioral considerations University of Chicago Press Chicago (pp. 25–52).
- Vasileva, M., Alisic, E., ve De Young, A. (2021). COVID-19 Unmasked: Preschool children's negative thoughts and worries during the COVID-19 pandemic in Australia. *European Journal of Psychotraumatology*, 12 (1), 1924442.
- Yoleri, S. (2021). *Sosyal ve duygusal gelişimin kesişim noktaları 3: Sosyal-duygusal iyi oluş*. (Gülay Ogelman, H. Ed.). Sosyal ve Duygusal Gelişim (s. 505-532). Ankara: Eğiten Kitap.
- Yurdakul, Y., Beyazıt, U. & Bütün Ayhan, A. (2021). Okul öncesi dönem çocuklarında duygu düzenleme becerileri ile etkileşimli oyun davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23 (4), 1291-1307. DOI: 10.32709/akusosbil.874538
- Zahn-Waxler, C., Shirtcliff, E. A., ve Marceau, K. (2008). Disorders of childhood and adolescence: Gender and psychopathology. *Annual Review Clinical Psychology* 4, 275–303.